

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolnilne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilnosti plačila se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilniški račun št. 841.652. TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Avstrijske kreditne zadruge sploh in slovensko posojilništvo.

(Zvršetak.)

Statistika pričanja z letom 1867. Takrat je bilo v Avstriji tudi že nekaj zadrug (ali bolje rečeno „društva“), namreč 358, pa niso bila še registrirana, ker ni bilo zakona, po katerem bi se bile registrirale. Leta 1873, ko je 9. apr. zagledal zadrugni zakon belidani, je bilo pa že 858 neregistrovanih in 142 registrovanih zadrug, skupaj 1000. Leta 1902, t. j. čez 30 let, je bilo pa v vsej Avstriji samo 67 neregistrovanih in 6107 registrovanih kreditnih zadrug, skupaj pa 6174. Torej se je pomnožilo to število v 30 letih za 5174. Slovenci smo imeli l. 1873 menda samo 3 kreditne zadruge, l. 1902 pa nekaj čez 200.

Po sistemu Schulze-Delitzsch je bilo l. 1873. kreditnih zadrug (registrovanih) 142 (vse, seveda ker so Raiffeisenovke uvedene šele z zakonom od 1. 6. 89). l. 1902. pa 2227. Vendar pa pravi ta statistika, da so bile v Avstriji: leta 1886 že 2 l. 1887 že 6, l. 1888 že 32 in l. 1889 že 105 ter leta 1902 pa že 3880 Raiffeisenovk. Te imajo vse neomejeno zavezo, pa tudi nekatere Schulze-Delitzsch-evke imajo tako zavezo. Toda l. 1873 je bilo posojilnic s tako zavezo šele 76, dočim je imelo l. 1902 — 4473 posojilnic neomejene poročitve, ostale, t. j. 1634 pa omejeno; prvih je v 73,3, poslednjih po 26,7. — Po poslovnem jeziku — kar se je sklepalo iz registrovane firme — je bilo l. 1902 v Avstriji 2985 nemških, 1642 čeških, 23 nemško-čeških, 597 poljskih, 30 nemško-slovenskih, 187 italijanskih, 1 nemško-italijanska, 3 italijansko-hrvatske, 69 romunskih in 66 srbo-hrvatskih, ali v 48% nemških, 26% čeških, 3% slovenskih in 3% italijanskih itd. Velikansko statistično delo navaja zdaj v mnogostevilnih tabelah, kako so rasla od leta 1880 vsako leto in kako so stala števila l. 1902 pri posojilnicah vsake dežele glede udov, posojil glede postavk (aktiv in pasiv) v bilancah (hranilne vloge, tekoči računi, izposojila, čisti dobiček, rezerve, vrednostni papirji), glede lastnega in tujega prometnega kapitala itd. Vseh teh števil ne bomo niti najmanj vavajali. Samo glede obrestne mere pri vlogah in posojilih omenjamo še, da je najnižja obrestna mera v Gorenji Avstriji od 3%—5%*, najvišja v Galiciji od 5%*—9%*.

Konečno še omenjamo, da je bilo v Avstriji že l. 1902 osrednjih zadrug (ali zadrugnih zvez) 35, od teh jih je bil 25, ki so se

*) Za hranilne vloge najnižja.

**) Za posojila najvišja.

PODLISTEK.

Naja.

Hrvatski spisal Ksaver Šandor Gjalski.

Prevel M. C—č.

Nu, vendar nam je bilo v selu lahko delo. Bilo je tu le nekoliko ljudi. Tudi na polju ni bilo mnogo težje. Kmetje — mi jih bilo ravno Bog ve koliko — so se sicer pometal na trebuhe po tleh, da bi preprečili oranje in so se obešali na kolesa vlastelinskih plugov; bilo je veliko krika, da je spahija podkupil sodnijo in gospodo in starešine. Nu, ko so se približali vojaki z bajonetni in so dvojica trojico potisnili do zida, tedaj se je svet raztekal. Teže je bilo v šumi in po pašnikih. Tu sem moral upotrebiti puške. Ali prava težava se je pokazala še le poleg pokopališča. Tu se je zbralo skoro vse selo. Staro, mlado, možki, ženske, vsi so bili tu. In vsaki, tudi najmanjši in najslabotnejši je držal kaj v rokah. A videti je bilo tudi puške, kos in sekir. Neki — umazan, raztrgan človek je kakor neumen nabijal po va-

bavile tudi z denarno zmeno, in so bile torej registrirane zadruge (vmes so imele 4 tudi revizijsko pravico); 10 jih je bilo pa samo zadrugnih društev (po društvenem zakonu 15/11. 1867), ki so pa bila dobila revizijske pravice; torej je imelo leta 1902 v Avstriji že 19 korporacij revizijsko pravico. Od vseh 35 zadrugnih zvez in centralnih kas je bilo 16 nemških, 6 čeških, 5 slovenskih, 3 italijanske, 2 poljski, 2 maloruski, 1 romunska. Od slovenskih zadrugnih zvez imajo letos (1906) že 3 revizijsko pravico: Celje, Ljubljana, Gorica. Če tudi tržaška zadrugna zveza že deluje, nam ni znano.

Te podatke strokovnega lista meramo še razjasniti s sledečim komentarjem z ozirom na celjsko posojilništvo. Vseh slovenskih posojilnic, ki so vse registrirane (to je: vpisane v posebni (zadrugni) register na deželni (okrožni) sodiščih) zadruge z neomejeno (po veliki večini) ali z omejeno zavezo, (neznatni del); t. j. korporacije osnovane po tako zvanem zadrugnem zakonu (od dne 9. 4. 1873), je letos že bližje 300 po vseh slovenskih pokrajinah. Pred kacimi 20 leti pa jih je bilo komaj 30. Vendar je že takrat bilo osnovano društvo „Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju, ki je te posojilnice poučevalo, vodilo, nadzorovalo in tudi nove posojilnice snovalo.

Za pouk je skrbelo z živo in tiskano besedo. Radi tega si je bilo preskrbelo — kar je bilo z velikim trudom združeno — koncesijo za tiskarno. Izvrševanje te tiskarske koncesije se je bilo izročilo Dr. Hribarju; zdaj je to društvo samo v svoji hiši ustanovilo tiskarno in ima poleg nje tudi knjigovodnico in papirno trgovino, podjetje, ki so prešla v njeno last. Vsed teh podjetij pa „Zveza Slovenskih posojilnic“ ni opustila skrbti za slovensko posojilništvo. Po njenem sodelovanju se je ustanovila „Zadrugna zveza“, t. j. registrirana kreditna zadruga z omejeno zavezo, ki je osrednja ali centralna zadruga za kacic 150 posojilnic (vmes tudi nekaj družih zadrug) po vsem Slovenskem. Društvo „Zveza Slovenskih posojilnic“ je izvrševalo revizijo slovenskih posojilnic dobrovoljno od leta 1883 dalje, kakor so se tudi posojilnice dobrovoljno podvrgavale njenemu pregledu.

Od l. 1903 je pa po zakonu od 10. 6. omenjenega l. postala revizija obvezna ali obligatorična. Ta revizijski posel pa so smele prevzeti le tiste večje zadruge ali društva ki so bile od vlade potrjene ali avtorizirane za to. Taka avtorizacija se je bila l. 1904 prisodila tudi „Zvezi slovenskih posojilnic“ v Celju. Ker se je bila pa v isti namen in v svrhu, da posreduje denarno zmeno med posojilnicami, ustanovila „Zadrugna zveza“ v

škem bobnu. Kakor da je šele zdaj prišel do prave igrace. Predno so nas opazili, bilo je krika, kletve, hrupa, ali tudi smeja, šale. „Ljudje kriče — dober znak! Pes, ki grize, ne laja!“ — sem mislil sam pri sebi. Čim smo se mi pokazali, navstala je grobna tišina. Svetlikanje nataknenih bajonetov na vojaških puškah ima v sebi nekaj s'rašnega, nekaj podobnega zvijanju kače, pak je vražje delovalo na narod. V prvi hip so bili vsi prepadeni od strahu. Jaz sem uporabil priliko, pak sem jih začel glasno pozivati, naj se takoj razidejo! No, to pot, ali sem bil drugačen, nego navadno — ali Bog ve kaj — jaz ne vem, moj glas ni imel v sebi vse moči, kakor drugod in jaz sam sem to občutil v sebi. In zato se je tudi zgodilo, da se je na moje besede dvignil silen krik.

— Mi ne damo. Starešine in paroh so nas prodali. Dobili so najbolje zemlje, pa držijo s spahijo proti narodu. A kam naj toliko ljudi, ako se jim je vse vzelo? Pa še vse to ni dovolj gladnim volkovom, a daj, otimlji siroti še to pokopališče, kjer nam počiva dedje in pradedje od davno — še od tedaj, ko smo došli iz Hercegovine pred dvemisto leti!

Tu so mi prišle na misel Najine besede

Celju kakor denarna centrala, odstopilo je društvo „Zveza slovenskih posojilnic“ svojo nadzorovalno pravico novi „Zadrugni zvezi“, kar je ministerstvo že v začetku tega leta odobrilo. In tako opazujemo z veseljem, da se v Celju slovensko denarno in obrtno podjetje kakor društvene in zadrugne ustanove lepo razvijajo: poleg posojilnice in južnoštajerske hranilnice povspešuje denarni promet še „Zadrugna zveza“, kar vse podpira še „Zveza slovenskih posojilnic“, ki pa tudi uživa ob enem sopolmoč navedenih treh denarnih zavodov. To je lepo vzajemno narodno-obrtno delo, ki mu želimo najboljšega vspeha. L.

Proračunski odsek.

(Brzobjavno poročilo).

Pogodba z Lloydom.

DUNAJ 20. Na današnji seji je pododsek za pogodbo z Lloydom razpravljal o členu 1. Vladni zastopnik ministerjalni svetnik Delles je rekel, da obsega predložena pogodba razširjenje itinerarja in večjo brzino vožnje. Posl. baron Schwegl je pokazal na potrebo, da bi se moralo vzdrževati promet z Albanijo vsaj v onem obsegu, kakor obstoja že sedaj ter je želel, naj bi se stavilo v pogodbo še primeren dodatni predlog. Vlada naj se tozadevno sporazumi z Lloydom. Posl. dr. Sylvestar je podpiral predlog ter je izrazil željo, naj se predloži imenik ladij, določenih za Dalmatinski in vztočni promet; nadalje je želel pojasnil glede bodočega prometa s Santosom. Ministerjalni svetnik Delles je izjavil, da prevzame dosedanja promet z Albanijo „Dalmacija“. Kar se pa tiče prometa s Santosom, namerava vlada, počenši z letom 1907 uravnati primeren promet z Brazilijo na temelju povspeševalnega zakona za pomorstvo. Posl. dr. Kolischer je predlagal, naj se za povspeševanje prometa z Albanijo uvedejo kombinirane železniške in ladijske tarife, takozvane kumulativne tarife. Posl. vit. Vuković je podpiral Schweglvog predlog, naj bi Lloyd še nadalje preskrboval promet. Posl. Schalk je predlagal, naj se Lloyd prisodijo primerne konvencionalne kazni, ako se ne bo v določenem terminu strogo držal vozne brzine, dalje je predlagal, naj pododsek naprosi ministra, naj takoj pozove Lloyd, da so se v pododseku slišali glasovi, ki so se izjavili za nadaljno kolkovanje Lloydovih akcij, oziroma za pomnožitev efektivne glavnice kakor conditio sine qua non, da se pogodba vsprejme. Nato je bila debata prekinjena. Prihodnja seja jutri.

in prestrašil sem se. Poskočil sem naprej, in ne da bi pazil na kaj, sem začel uporno gledati med množico, ali ni tudi ona med njimi. Odleglo mi je, ko je nisem nikjer našel. Ali vendar se nisem popolnoma pomiril. In sedaj je bilo prvokrat, da sem omahaval. Celo kar ustrašil sem se ob misli, da me ona more videti tu. Kaj stori ona? Obsovaži me, ko bo videla, da sem jaz tisti — oh sam vrab! Ravno mene so morali določiti!

Kmetje so začeli vedno glasneje kričati. Čim bolj sem omahoval jaz, tem huji so postajali oni. Besni živali in razjarjenemu človeku ne smeš nikdar izdajati svoje neodločnosti ali svojega sočutja. To si tolmači on kakor slabost. Tako so se tudi sedaj kmetje predrznili ter jeli navalivati na vojake. Kapetan je parkrat zahteval od mene, naj dam primeren naloz. Slednjič nisem vedel ne kako ne kaj. Strašno sem se premagal in postal hladen. Dal sem zapoved naj se naskoči. No, kmetje so vsprejeli vojsko s kamenjem in celo tudi streljanjem. Tu se ni moglo več odvrti prelivanja krvi. Ali vendar — v prvi hip sem velel vojski, naj strelja v zrak. Ljudje so to uganili in so ostali na mestu.

— Saj oni ne smejo streljati. Cesarski ljudje so, a kako bi naš cesar, naš premi-

DELEGACIJE

se snidejo — kakor že javljeno — dne 25. t. m. v Budimpešti. Ustanovna seja delegacij se bo vršila v nedeljo o poludne, popoldne ob 2. uri pa bo vsprejem v kraljevem dvoru v Budimu. Najprej bo vsprejeta avstrijska, potem ogrska delegacija. Ob tej priliki bo imel cesar prestolni govor. Morda v ponedeljek že poda minister za vnanje stvari, Aerenthal, ekspozé o vnanji politiki. Gotovo pa še ni in se utegne zgoditi za nekoliko dni pozneje, ko proračunski odsek avstrijske delegacije zaprične zopet se svojimi razpravami, dne 3. decembra. Od 25. novembra pa do 3. decembra ima avstrijska poslanska zbornica nadaljevati razpravo o volilni reformi. V vladnih krogih goje baje zelo optimistično nado, da bo do 3. decembra volilna reforma tudi rešena v zbornici poslancev.

Hrvatski sabor.

(Brz. poročilo).

ZAGREB 20. Preden je zbornica prešla na dnevni red, je predsednik omenil demonstracij iz zadnjih dni, ki so bile proti nekaterim poslancem prirejene na ulici in ki prihajajo od neke strani, ki je še nedavno temu označala v zbornici nekatere poslance kakor revolucionarce. (Živahna pohvala). Predsednik je pozval navzoče, naj delajo na to, da se ne bo več kaj takega dogajalo. (Pohvala). Na to je posl. Kis poročal o zakonskem načrtu zaradi zopetne uvedbe porotnih sodišč. Voditelj pravosodnega oddelka je preciziral stališče vlade ter rekel, da gre vlada s stališča, da pomenjajo porotna sodišča le načelo zaščite v pravosodju. Vlada se podrobno bavi s predmetom ter razširi delokrog porotnih sodišč tudi na politične in velike pregreške. (Pohvala). Govornik se je potegoval še za to, da naj se porotnim sodiščem ne privzame samo lajkov, ampak tudi pravnike, da se bo pri porotnih sodiščih primerno upoštevalo zakon.

ZAGREB 19. (Zvršetak) Posl. dr. Frank je očital koaliciji, da slepo služi zistemu. Reško resolucijo so sestavili dalmatinski poslanci in ti nimajo pravice, da se umešavajo v notranje stvari Hrvatske. Dr. Frank je zaključil, zagotovivši, da bo njegova stranka vzlic temu podpirala svobodoumne reforme koalicije. Nato je bila debata zaključena ter predlog dr. Lorkovića vsprejet, po katerem je bil njegov nujni predlog zaradi volilne reforme izroččen odseku, sestoječemu iz 15 členov. Odsek se bo bavil tudi s predlogo o volilni reformi Starčevićanske stranke.

Djakovski škof.

Minolo soboto je bila pri banu Pejačeviću deputacija kapitelja in škofije djakovske,

lostljivi oče dovolil, da mu ubijajo narod? Ne bojte se, ljudje!

To je bil odgovor na prazne strele in se je množica začela rogati vojakom in se besno potiskati proti njim. Na kratko: prišlo je do pravega spopada. Padli so štirje vojaki in in kakih petnajst kmetov. Sedaj je narod začel bežati in mi smo zasedli pokopališče.

V ta hip se je na bližnjem griču pojavilo žensko bitje in začelo glasno pozivati narod, naj ne beži, ampak naj se povrne nazaj. — Kukavice! Ali ste vi Srbi? Ali so vas za to srbska prsa dojila, srbska mati zredila? Na prvi glas puške beže kakor zajci! Sram Vas bilo! Kdor je človek, sem k meni, pa nazaj! Kam pridite, ako boste dopuščali, da vam otimljejo grobove vaših prednikov? Sem, sem! Naj le streljajo, tu jim je cilj! No, ko ste taki junaki, zadenite v ta bela nedra moja!

Po glasu sem spoznal — Najo in opazil sem, kako se je srajca razmaknila in so zasijala divna deviška prsa, bela kakor perje labudovo, obla kakor jabolka, a čvrsta kakor mramor. Čudno, skoro neverjetno, in vendar je bilo tako. Za hip je bilo v meni, da nisem občutil nič družega, nego lepoto, sijaj in porazni čar teh prsi. (Zvršetak pride.)

ki je prosila, naj bi si prizadeval, da se v interesu cerkve in naroda čim prej spopolni že nad poldrugo leto izpraznjena škofijska stolica v Djakovu. Ban je izjavil deputaciji, da bo nova vlada priporočala imenovanje take osebe, ki bo mogla zadovoljiti novi smeri življenja na Hrvatskem in interesom cerkve in naroda, tako, da bodo popolnoma zadovoljni vsi faktorji.

Volitve v Budjevevcah in socialna demokracija.

V „Politiki“ čitamo: Nemški, ali bolje rečeno, nemško-nacionalni socialni demokratje v Budjevevcah so se bili obvezali, da bodo v tretjem volilnem razredu glasovali za češko listo. V zadnjem hipu pa so se premislili in so glasovali z Nemci. Sedaj pa obsipujejo češke sodruge z očitani, ker so poslednji ostali zvesti dani besedi ter naznanjajo (nemški socialni demokratje namreč), da bodo odslej hodili svoja lastna pota. Saj tako so delali vedno doslej. Ko se je prvokrat volilo za V. kurijo, so na ožji volitvi glasovali za nemškega liberalca Herbsta. Povodom volitev v letu 1901 je prišlo med češkim in socialno-demokratskim vodstvom do dogovora v tem smislu, da bo v slučaju ožje volitve ena stranka podpiralo drugo. Res je prišlo do ožje volitve med češkim kandidatom pripadnikom splošne volilne pravice in nemškim veleposestnikom, dr. om Schneiderjem. A kaj se je zgodilo? Češki socialni demokratje so se vzdržali volitve, nemški pa so glasovali kakor en mož za dr. Schneiderja, ki je bil tudi izvoljen z malo večino. A sedaj hočejo isti nemški socialni demokratje svoje češke sodruge, ki so jim toliko časa delali stafažo, proglašati odgovornimi za to, da so glasovali za češko listo, v kateri je bila vendar zastopana tudi socialno-demokratska stranka, da, nemški socialni demokratje govore celo o terorizmu, ki da so ga izvrševali češki sodruzi. O tem pa, kako so nemški fabrikantje gnali svoje volilce do volilne žare in jih prisilili da so nemški volili, o tem ne vedo ničesar pripovedovati ti nemški socialni demokratje. Sicer pa je od češke strani le z zadoščenjem pozdravljati narodno ločenje socialnih demokratov v Budjevevcah. Nemški sodruzi so bili itak vedno strogo nemški, češki sodruzi vedo sedaj, kam spadajo!!

Srbija se hoče osvoboditi od Avstrije in Nemčije.

Dunajska „Zeit“ poroča iz Zemuna: V ponedeljek zvečer je ministerski predsednik Pašić sklical svoje pristaše na shod, na katerem je razložil svojo politiko, zatrdil, da se mora Srbija gospodarsko in politično osvoboditi od Avstrije in Nemčije, kajti te dve državi zasledujeta na Balkanu interese, ki so povsem nasprotni interesom Srbije. Za to osvobodjenje, je dejal Pašić, je zelo koristna carinska vojna in dejstvo, da ni Srbija ni v Nemčiji ni v Avstriji naročila novih topov ter najela posojilo. Izvajanjem Pašića so zborovalci živahno ploskali.

Štrajk poljskih šolskih otrok v Poznanju.

Iz Bromberga poročajo: V tukajšnjem okraju je bilo odstavljenih 200 občinskih predstojnikov radi propagande za šolski štrajk. V vseh krajih tukajšnjega okraja se štrajk razširja. V mnogih krajih postopa policija proti duhovščini na podlagi zakonskih določb. Zdaj štrajka približno 100.000 poljskih otrok.

Autonomija Irske.

Dublinski list „Evening Herald“ je priobčil v glavnih potezah načrt homerula (avtonomije) za Irsko, ki ga je izdelala liberalna angleška vlada. Po tem načrtu se zakonodajna unija Angležke in Irske ne menja. Ustanovi se irska skupščina; dve tretjini, oziroma tri četrtine njenih členov bodo volili tisti, ki imajo po sedanjem zakonu v Angleški pravico voliti člene v angleško spodnjo zbornico. Ostale člene bo imenoval irski podkralj ali pa bodo izvoljeni na temelju omejene volilne pravice. Notranja uprava v Irski bo razdeljena v štiri oddelke v obliki ministerstev: centralni oddelek, oddelek za narodno prosveto, oddelek za poljedelstvo in oddelek za urejevanje in delitev posestev. Policija ostane v rokah centralne angleške vlade. Na polju pravosodja ne pride do nikakih sprememb. Irska skupščina bo razpolagala z lastnim proračunom od 100 do 125 milijonov fran-

koy, ako ostanejo samo Irski neki dohodki, ki se uporabljajo sedaj za potrebe skupne države.

Drobne politične vesti.

Novi načelnik generalnega štaba se je podal v Inomost, da se tam kaj poslovi. Prihodnji teden se zopet povrne na Dunaj ter prevzame svoje posle. Oficijelno imenovanje novega načelnika generalnega štaba se priobči te dni. Poročilo, da bo namesto sedanjega namestnika načelnika generalnega štaba FML Potioreka imenovan tržaški brigadir GM Schemua, ni resnično. V tem pogledu ni še ničesar določeno.

Novi pruski minister za poljedelstvo. Iz Berolina poročajo: Cesar Viljem je v ponedeljek vsprejel v avdienci predsednika zveze nemških poljedelskih društev, Arnim-Crievna. Različni listi menijo, da je isti določen ministrom za poljedelstvo. Arnim-Crievn je na glasu, da pozna popolnoma trgovinske interese in da je odločen pristaša agrarcev.

Srbski dementi. Iz Belegrada dementirajo vest, češ, da je srbski poslanik v Rimu, Milanović, dobil od svoje vlade nalog, naj zopet prične z Avstro-Ogrsko pogajanja glede sklepa nove trgovinske pogodbe. Milanović je dobil le dopust, da se v svojih privatnih stvareh poda v Bukarešt.

Inventarizacija v francoskih cerkvah. Iz Pariza poročajo, da so bile na razne kraje odposlane čete, ki imajo namen, da ščitijo državne uradnike, ki imajo nalog, da sestavijo v inventar v cerkvah, kjer se ni to še izvršilo.

Princ Alojzij Lichtenstein, eden prvakov nemške krščansko-socialne stranke je obhajal v nedeljo 60-letnico svojega rojstva.

Črnogorska skupščina. V seji črnogorske skupščine je prišlo minoli ponedeljek do hudega spopada med predsednikom ministerskega sveta Nikolićem ter predsednikom državnega sveta glede politike Črnogore. Vsled tega je vlada podala ostavko.

Protiangleško gibanje v Egiptu. Napredni Egipčani so se že davno naveličali angleškega gospodarstva v Egiptu. Vzlic temu, da se angleški protektor lord Kromer izogiblje vsakemu spopadu, vendar narašča vsakim dnem struja, naperjena proti angleškemu gospodarstvu. Kakor agitacijsko sredstvo uporabljajo ti nasprotniki angleške vlade dve napredni in kulturni želji. Prva želja je, da se ustanovi novo egiptsko vseučilišče, druga pa, da se uvede v Egiptu ustava. Angleži se za sedaj drže zelo rezervirano nasproti obema vprašanjem.

Domače vesti.

XVII. javna seja mestnega sveta.

Sinoči ob 7. uri in pol je pričela XVII. javna seja, ki pa bo nadaljevala še jutri, v četrtek večer in naslednje dni. Na dnevnem redu te seje je najvažnejša točka „Predložitev proračuna za l. 1907.“

Ta proračun nam podaja živo sliko občinskega... gospodarstva in slabega stanja občinskih financ; izkazuje namreč deficit od 1.100.024 K, ki ga bo pokriti z novim poviškom davkov, s katerim se misli obremeniti davkoplačevalce. V pokritje omenjenega deficita predlagata namreč magistrat in finančni odsek: 1.) povišanje občinskih doklad na grozdje tako, da bo davek izjednačen z davkom na dotično množino vina; 2.) povišanje občinske doklade na vžitinski davek na pivo od 160% na 200%; 3.) povišanje doklade na obrtni davek I. in II. razreda (izvzemši pridobitne in gospodarske zadruge) od 47% na 70%; 4.) povišanje najemninskega krajcarja od 3% do 9%, izključivši najemnino do letnih 400 K, in sicer progresivno od te svote naprej do 2000 K letne najemnine, pri kateri svoti se progresivno ustavi z 9% najemninskega krajcarja.

To je jedro novih predlaganih poviškov davka, pri katerih pa naša občinska uprava ne misli ostati, ker proračun priporoča dotičnim komisijam proučevanje novih davčnih virov; mej temi n. pr. 20% davek na tramwayske vozne listke itd.

Ti nameravani poviški razburjajo že par dni tržaško občinstvo vseh slojev.

Zanimivo in značilno za našo upravo je, da poročilo k proračunu naglašajo potrebo pomnoženja magistratnega uradniškega osebja, vzlic temu, da se je vsled odvzetja prenešenega delokroga poslovanje magistrata moralo znatno vtesniti.

S tem proračunom se je torej bavila sinočnja seja, pod predsedstvom župana dra.

Sandrinelli. Prisostvovalo je seji kakih 36 svetovalcev. Zastopniki naše okolice so bili v polnem številu. Vlado je zastopal vladni svetnik dr. Lasciak.

Po prečitaniu in overovljenju zapisnika prejšnje seje, je predsednik podelil besedo svet. dru. Slaviku, ki se je bil v to svrhu prijavil že pred sejo.

Dr. Slavik je torej predlagal, naj se seja odgodi do 1. decembra. „Ne stavim — je dejal — tega predloga iz strankarskih ozirov, marveč zgolj v svrhu, da se razprava o proračunu vrši temeljito. Mestni svetovalci so dobili poročili in proračun še le dne 12. t. m., dne 15. t. m. pa opozoritev, da bo danes seja. Menim, da je to premalo časa, da se ves proračun temeljito prouči. Posebno pa treba temeljito proučiti ta proračun, ki je tako obširen ter pokazuje deficit in predlaga pokritje istega. Najmanj prilike proučevati ta proračun pa smo imeli ravno mi, zastopniki okolice, ker ni nobeden nas ne v mestni delegaciji, ne v finančnem odseku, kjer so imeli na razpolago vse knjige in vsa sredstva, za to proučevanje. A proučiti ga je treba temeljito, ker drugače se ne more glasovati z mirno vestjo, ker brez temeljitega proučenja ni možno udeležiti se razprave. O tem proračunu se je začelo razpravljati tudi po časopisju. A razprava v časnikih je do sedaj še jako površna, ker niti dotični časnikarji niso imeli še časa prijaviti razne podrobnosti tega proračuna. V teh desetih dneh nam zna ravno časopisje podati kako dobro misel.“ Zaključil je topla priporočilsi svoj predlog.

Predsednik je dejal, da če bi se seja odgodila kakor je predlagal dr. Slavik, bi bilo potem prepozno, ker bi ne imeli proračuna pred novim letom. Od mestnega sveta odobreni proračun se mora namreč izročiti c. kr. namestništvu, od tod roma proračun na ministerstvo za notranje stvari, zatem k ministerskemu predstavljanju in slednjič še v cesarjev kabinet. Iz tega vzroka je nujno potrebno, da se razprava prične takoj.

Svet. Morpurgo je na to vprašal župana, bi li ne bilo možno odložiti sejo vsaj do prihodnjega ponedeljka, kajti nekateri razlogi, ki jih je navel dr. Slavik v utemeljevanje svojega predloga, se mu zde jako tehtni.

Svetovalec Mayer je, kakor poročevallec finančnega odseka, pobijal predlog dra. Slavika, na kar je dr. Slavik na kratko repliciral in vstrajal pri svojem predlogu.

V to debato je posegel tudi svetovalec dr. Rybář. Dejal je, da se niti druga leta ni pričelo razprave o proračunu pred decembrom, a vendar je došlo vladno potrjenje vselej pravočasno. Mayer je na to opazil, da ni res, da se druga leta ni začelo razpravljati o proračunu prej, nego v decembru, ker se je o proračunu razpravljalo celo že v juliju. Dr. Rybář: „Da, a pred mnogo leti!“ Mayer: „Leta 1897, to je 8 let.“

Ko je na to predsednik stavil na glasovanje dr. Slavikov predlog, so glasovali zanj zastopniki okolice in dva svetovalca večine.

Zatem je sledilo čitanje magistratnega poročila in poročila finančnega odseka, ki je trajalo več nego celo uro, a zatem je pričela splošna razprava o proračunu. V to debato so posegli po vrsti svetovalci: Zanutig, dr. Ricchetti, dr. Depiera, dr. Rybář, dr. Mrak, dr. Slavik in Mayer.

Dr. Depiera, ki je člen finančnega odseka, je predlagal v imenu manjšine istega odseka, naj ne bo povišek najemninskega krajcarja progresiven, ampak proporcionalen, in sicer naj se za najemnine letnih 400 kron pusti najemninski krajcar 3%, a pri najemninah preko 400 letnih kron, naj se istega zviša na 6%.

Za dr. om Depiera je govoril g. dr. Rybář. Dejal je, da sicer ni imel časa, da bi bil pazno čital poročili in proračun. Začel je reki, da ko je on leta 1901 posegel v razpravo o proračunu za l. 1902 — v katerem se je pokazoval občuten deficit in se je v pokritje istega predlagalo povišanje občinskih doklad — izrazil bojazen, da nadaljevalje po tej poti bi se privedlo občino do poloma in bi se obremenilo davkoplačevalce na tak način, da bi niti ne mogli živeti, tedaj je pri teh njegovih besedah stala v stenografičnem zapisniku beseda „ilarita“ (veselost), a bivši svetovalec Ventura mu je bil odvrnil, označivši občinske finance za izvrstne ter da ne bo treba več poviševati doklad in da homo vredni zavidanja, a ne pomilovanja. „A kaj bi rekel — je dejal govornik — gospod Ventura danes, če bi se sedel v tej

dvorani?“ Zatem je govoril dlje časa kazale na hibe in netočnosti proračuna in se je izjavil proti predlaganim povišanjem.

Sicer pa prinesemo krasni govor dra. Rybářa obširneje v jutrajšnji številki. Obenem prinesemo jutri tudi nekoliko obširneje poročilo o vsej debati.

Seja je bila prekinjena malo pred 10. uro na predlog svetovalca dra. Depiera, ki je dejal, da ima govoriti še za neki stvarni popravek, a da si to pridržuje za v četrtek večer, ko bo seja nadaljevala.

Okolu 8. ure in četrt je množica vedstotin oseb začela demonstrativno zvižgati in vpiti na velikem trgu pred občinsko palačo.

Obča razburjenost vlada med vsem tržaškim prebivalstvom radi nameravanega povišanja stanarinskega danka. Magistrat, oziroma, mestna delegacija, je pripravila novo breme za večino prebivalstva! Mesto da bi naložili davke na luksurijsne predmete, obremenjajo vedno le propadajoče trgovce, obrtnike, uradnike in druge nesrečne sloje meščanstva. Posestniki že težko čakajo naj-novejšega odiranja, da bodo mogli zopet povišati stanarino (seveda je tudi tu častnih — zelo redkih izjem!) ter nalagati, stanovalcem — ne 3—4%, ampak, okroglo 10 do 20% poviška! Naš zastopnik g. dr. Rybář je bil že predložil, naj se naloži davke na gospodke kočije itd. in naj se ne odira itak že revnega meščanstva, a gospoda ne slišijo na to stran!

Kedo bi tudi sam sebi nalagal davke, ko je bolj prijetno pobirat iste od — družih?!

Ako pa mestni „očetje“ mislijo, da ta novi naskok na žepe ljudstva ostane brez resnih posledic, se močje zelo motijo! Kakor čujemo, se tudi meščani italijanske narodnosti pripravljajo na najodločnejšo reakcijo. Kake vrste da bo ta reakcija, ne bomo še govorili, zagotavljamo pa že danes, da take reakcije še ni bilo v Trstu! Gospodi svetujemo, naj se spravijo nad one kaste meščanstva, ki žive od kapitalov in ne na nas reveže, ki moramo plačevati visoko stanarino le vsled obilice otrok in pa ker se nam mala stanovanja odrekajo z izgovorom, da se po zakonu ne sme jemati preveč ljudi v mala stanovanja!

Najnovejši naskok pa ne zadevle samo nas reveže, ampak bi bil tak davek uničujoč tudi za mnoge tržaške trgovce.

V tem slučaju nastopimo proti novemu davku, složno vsi meščani. A oni, ki izzove tak kompakten odpor, bo gotovo občutil posledice te drznosti, naperjene proti žepom meščanstva. Mi in z nami vsi Tržačani naj-odločnejše protestujemo proti nameravanemu povišanju itak že nezno visokih stanarin, a za slučaj, da bi mestni svet vkljub vseobčemu protestu sklenil tako povišanje, pozivljemo c. kr. vlado, naj ne dopušča, da se nas rine v obup. Ako bodo naši sosedje, katerim gre v tem vprašanju prva beseda, odločni, potem se našim „Patres patriae“ to pot ne posreči! Mi naj bi plačevali za zavojeno mestno gospodarstvo?! Mi naj bi trgali iz ust sebi in svojim družinam zato, da bi kedo delal razne predore in druge slične špase, ter zato, da bi drugi nepremišljeno trošili milijone!! Upamo, da do tega ne pride.

Županom v Rajhenburgu je zopet izvoljen trgovec Preskar, Slovenec.

Nov slovenski list. V Krškem prične meseca decembra izhajati „Posavska straža“, poučen list za brežiške Slovence.

Nemški učitelji ljudskih šol na Spodnjem Štajerskem snujejo svoje društvo, ki bo imelo svoj sedež v Celju.

Novo šolsko poslopje, ki je stalo okolu 100.000 kron, so dovršili v Višnji Gori.

Dvakrat pogoreli Almerigo. V Stijnanu (pri Puli) imajo župnika, ki čuje na ime Almerigo Fragiaco. Pri župniku s takim imenom je ime tudi — program, kakor da bi ga koncipiralo vse uredništvo — našega „Amica“. Besed je seveda mnogo „katoliških“ in krščanskih, dejanja pa izdajajo vsa prav nekrščansko in nekatoliško sovražtvo do Slovencev in Hrvatov, kakor jih more inspirirati le tisti grdi nacionalizem istrske oligarhije v najostudnejih njega formah.

Tudi naš stinjski Almerigo je tip tipstih italijanskih svečnikov v naših pokrajinah, ki so navdušeni zavezniki tistega ofenzivnega italijanskega nacionalizma, ki se ne zadovoljuje s tem, da brani italijanski interes, ampak mu je geslo: italijanizacija drugorodcev, tatvina na etičnih interesih svojega soseda.

Župnik Almerigo je — kakor vse kaže — zelo podjeten pomagač na tej akciji svojih italijanskih — liberalnih istomišljenikov. Pred nekoliko časa je poskusil precej drzen naskok. V Štintjanu imajo seveda ob nedeljah in praznikih hrvatske večernice. Italijansko srce g. Almeriga ni moglo tega več prenašati in odločil se je za odločilen korak: hrvatske večernice je hotel jednostavno zaminiti z italijanskimi!

Ali Hrvatje v Štintjanu niso take ovce, da bi molče dovoljevali tako almerigovsko eskamotazo njihovih starih pravic v cerkvi. Začeli so reagirati. To pa je Almerigo Fragiaco mo razjutilo tako, da je izpred oltarja hudo razžalil štintjanskega poštenjaka Grgo Mihaljeviča, kar mu je — na tožbo tega poslednjega — doneslo primerno sodnijsko kazen. Tako je pogorel prvičrat. — Potem je prišla stvar tudi v puljski „Omnibus“, ki je Almerigo po zaslugi prijela radi namerovanega atentata na pravo hrvatskega jezika v cerkvi štintjanski. A sedaj je bil Almerigo razžaljen in je šel tožiti. V ponedeljek je bila razprava pred sodiščem v Rovinju, ki se je završila s tem, da je g. Almerigo v drugič pogorel!! Urednik „Omnibusa“ je bil rešen obtožbe, a g. Almerigo Fragiaco mo obsojen v plačilo stroškov 50 kron.

Iz „Omnibusa“ pa doznajemo, da je g. Almetigo jako — resnicoljuben mož. Pred mesecem dni je bil izvesil neko pismo svojega odvetnika, s čemer je hotel baje navesti ljudstvu, da je bil „Omnibus“ obsojen radi žaljenja njegove osebe.

Iz Boljunca nam pišejo dne 17. nov. 1906.: Nocoj so neznani bratci ulomili v hišo Josipa Mihaljiča, krojača v Boljuncu h. št. 201 in pokradli zgotovljenih oblek v vrednosti nad 300 K. Sumi se, da so ta plen poslali v Trst na prodaj. Opozarjajo se na to merodajni organi, pa tudi krojači in trgovci.

V ponedeljek dne 12. novembra je v opekarni Sandrini-jevi ponesrečil stražnik, ko je hotel spraviti stroj v tek in vžgati bencin. Kolo ga je tako rekoč prelomilo in je zdalnil v par minutah. Bil je jedinec, iz Italije doma, dobra duša in pošten človek, da malo takih. Vsem delavcem je žal po njem. Imel je krasen pogreb. Bilo mu je komaj 19 let. Nekdo.

Razpis službe otroške vrtarice. — Za otroški vrtec „Družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani“ v Hrastniku na Štajerskem se razpisuje služba otroške vrtarice. Plača znaša letnih 600 kron.

Službo bo nastopiti 31. decembra 1906. Brezkolekovane prošnje naj se vpošljejo najdalje do 15. decembra t. l. z naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani“.

Občinske volitve v Veprincu. Včeraj so na Veprincu pričele občinske volitve za tretji razred. Pristahev italijanske stranke ni bilo na volišče. Volitev, ki jo je vodil c. kr. okrajni nadkomisar iz Volovske, se je vršila mirno. —

Koledar in vreme. Danes: Darovanje bl. device Marije; Grmislav; Pavja. — Jutri: Cecilija, devica in mučenica; Jezdimir; Vajuka. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 14° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Odbor pevskega društva „Kolo“ opozarja gg. pevce in pevke, da je danes ob 2. uri popoldne pevska vaja za mešani zbor.

Jutri, v četrtek, ob 8. uri zvečer bo imel odbor sejo, na katero opozarja vse gg. odbornike.

Darovi.

Zopet 1000 kron od užigalic! Družbi sv. Cirila in Metodija v Ljubljani je tvrdka Ivan Perdan izročila 1000 kron pridobljenih ob prodaji naših družbinih užigalic. Podpirajte Slovenci to tvrdko, ki tako uspešno deluje v prid šolske dece ob jezikovnih mejah — torej na eminenten način narodu v splošno. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Razne vesti.

* **Šolski zdravniki.** Kakor poročajo z Dunaja, je naučni minister odredil, da se pri vseh ljudskih in srednjih šolah namestijo obligatni šolski zdravniki.

* **Italijanska kraljica Jelena** je, kakor poročajo iz Rima, zopet v blagoslovljenem stanju. Iz njenega zakona z italijanskim kraljem, ki je bil sklenjen dne 24. oktobra 1896, so se porodili trije otroci: princesinji Jolanda in Mafalda in prestolonaslednik Humbert, rojen 15. septembra 1904.

* **Anarhist umoril profesorja.** — V Neapolju je te dni anarhist Lagana umoril vseučilišnega profesorja Rossi-ja.

Postojina.

(Zvršetek.)

V protestanski dobi je nekoliko sledi luteranstva bilo tudi v Postojini. V hiši tržana Gaygerja bival je luteranski predikant ki si je iskal po trgu privržencev in je v omenjeni hiši tudi opravljal službo božjo po nazarenskemu načinu. Ali, ko je bila (l. 1595) protestantska vera popolnoma odpravljena, moral je najbrže tudi ta predikant, čegar ime nam ni ohranjeno, kopita pobrati, ker ni nič več čuti o njem.

Ko so bili Francozi prvičrat prišli na Kranjsko in jo mahali proti Postojini (1797) vstrašili so se bili Postojinčani tako zelo, da so jo vsi popihali in se poskrili po bližnjem gozdu. Doma so ostali le župnik Benigar, poštar in uradniški pisar. A (27. marca) došli Francozi so se vedli, kakor je poročal omenjeni župnik, mirno, in general Murat je naročil župniku, naj opravlja le dalje svoje uradniške dolžnosti. General je odšel s svojo kavalerijo 2. aprila; popoldne pa je prišel general Bernadotte, ki jo je tudi dalje proti Ljubljani ubral. V nedeljo so bili francoski vojaki v Postojini v cerkvi.

Dne 24. novembra 1805, so prišli Francozje v drugič v Postojino. Vodil jih je general D'Espagne. Čez nekoliko dni so došli sem vojščaki, katerim je zapovedoval maršal Massena. Ti neljubi gostje so jako mučili prebivalce, ter jim odvzeli, kolikor so le mogli. Mnogo ljudstva je zbežalo iz trga; le komisar Wilcher, pa tedanji graščinski oskrbnik sta ostala ter po možnosti olajševala žalostni stan tu ostalega prebivalstva. Meseca februarja 1806, so sovražniki zopet odšli in tako se je ljudstvo oddahnilo pred njimi do l. 1809, v katerem letu se je pričel zopet boj. —

18. maja 1809 so prišli Francozje v Postojino pod vodstvom nekega Firma, jako hudobnega človeka; sreča za Postojinčane, da je moral že drugi dan zapustiti trg. Za njim je prišla sem divizija Broussier, katere se je precej dobro vedla. Sv. rešnjega telesa je prišel iz Dalmacije Marmand in priznati se mora, da je od tega časa bil lep red v vojakihi.

Leta 1811. razdelila se je Kranjska v tri okrožja: Ljubljana, Novomesto in Postojina. Pod poslednje so spadali Kantoni Postojna Idrija, Logatec, Senožeče, Lož in Cerknica, ter je bilo vseh skupaj nastavljenih 8 notarjev. Indendant francoski za Notranjsko je bil neki Lonix, ki je stanoval v gradu, in je zasadil lipe pred vhomom, katere še sedaj dičijo ta kraj. Dne 2. okt. 1813. so zapustili Francozje pod poveljstvom pod-kralja Evgena Postojino za vselej, in še isti dan so prišli sem zaželjeni avstrijski vojaki pod generalom Živičcem. In zdajci se pričena zopet boljša doba hudo stiskanim Postojinčanam in okoličanom. —

O prvem začetku šole v Postojini ni nobene zgodovinske gotovosti; toda iz imenitnosti tega kraja, ki je bil že leta 1404. sedež poglavarja Postojinskega in Kraškega, je sklepati, da je šola že precej stara. Iz krstnih bukev je posneti, da je bila šola tu že leta 1702., ker je v tem letu v taistih zaznamovan Anton Kopriva kakor organist in ljudski učitelj; 1704. l. pa Andrej Küller. Od tega časa do leta 1792. pa ni najti niti najmanjšega podatka o Postojinski šoli ali učiteljih. Od leta 1792. do 1795. imenujejo krstne bukve učitelja Pavla Kanablja, in iz nekega zapisnika je razvidno, da je l. 1803. začel tu poučevati Anton Wenzais.

L. 1810. sezidalo se je novo šolsko poslopje po krepkem prizadevanju okrožnega poglavarja Jožefa pl. Kreuzbergerja, ki je stalo 11.493 gl. Šolsko poslopje sezidalo se je na mestu, kjer je stala od leta 1781. zapuščena cerkev sv. Andreja.

Ko so Francozje posedli našo deželo, vstanovili so 1810. l. v Postojini gimnazijo, ki se je pozneje imenovala kolegij. Tedanji župnik g. Andrej Magajna bil je imenovan vođjem in profesorjem humanitete in aritmetike in njegov kapelan Janez Schutz profesorjem gramatike in francoskega jezika. L. 1731.

bil je v Postojini strašen požar, ki je vničil ves trg. Enaka nezgoda zadela je trg tudi l. 1802.

Brzobjavne vesti.

Cesarjev dar. INOMOST 20. Cesar je daroval 10.000 kron za prebivalstvo na južnem Tirolskem, ki je trpelo vsled zadnjih povodnji.

Potres. SIENA 20. Okolu polnoči je bilo v Poggibonsi čuti močan potres, kateremu je sledil še drugi slabiji. Prebivalstvo je mirno.

DUNAJ 20. Včeraj so potresni aparati c. kr. centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko zabeležili močno daljno tresenje v daljavi približno 15.000 kilometrov. Začetek je bil ob 8. uri 37 minut zjutraj, največje tresenje 14 mm ob 9. uri 29. min. in zvršetek okolo 11. in pol ure predpoludne.

Stanje kneza primasa Vaszary-ja. BUDIMPEŠTA 20. (Ogr. biro). Stanje kneza primasa Vaszary-ja je nespremenjeno. Primas je prebil večino noči mirno.

Črnogorska skupščina. CETINJE 20. Večina skupščine je pooblastila člena najvišega sodišča Mihaila Ivanoviča, da sestavi novo vladu. Skupščina pričakuje odobritve kneza Nikole.

Danski kralj v Berlinu. BEROLIN 20. Danski kralj je danes predpoludne vsprejel v avdijenci državnega kancelarja kneza Bülova.

Vihar na Španskem. LA CORUNA 20. Silen vihar je deloma razdelal pomol, obrežje, kopališča ter različna poslopja ob morski obali. **Inventarizacija cerkvenega premoženja na Francoskem.** PARIZ 20. Včeraj je pričela zopet inventarizacija v cerkvah. V cerkvi sv. Avguština se je ista izvršila, vzlic protestu župnika, brez kakih nemirov.

PARIZ 20. V mnogih občinah departementov Lozère in Puy de Dome je bila v cerkvah izvršena inventarizacija. Vlada je tem povodom izdala obširne vojaške odredbe. Vojaki so bili, kakor poroča Eclair, previdni z melinitovimi kapsuli in orodjem, da bi razbili cerkvena vrata, ako bi jih našli zaprta. V okraj Rochefort, kjer je pričakovati posebno živahnega odpora, so odšli trije posebni vlaki z močnimi oddelki orožništva, kavalerije in pehote.

PARIZ 20. Povodom inventarizacije je vojni minister brzobjavnim potom obvestil poveljnike, da je dati civilnim oblastnjam na razpolago čete takoj, ko to zahtevajo, nadalje, da se ne smejo pri četah, ki se jih vporabi, nahajati častniki in vojaki, ki imajo rodbinske zveze v krajih, v katerih se bodo inventarizacije vršile ob vojaški pomoči, in konečno, da morajo čete imeti le svoje pravilno orožje in izlasti, da ne smejo dragonci biti oboroženi s sulicami.

PARIZ 20. Danes predpoludne je bila izvršena inventarizacija v Marsilji. Prišlo ni do nikakih nemirov.

Špansko-švicarska trgovinska pogodba. MADRID 20. Senat je odobril trgovinsko pogodbo s Švico, ki jo je kralj podpisal še sinoči.

Nesreča na železnici. SIEBENHOFEN 20. Bruseljski brzovlak je na tukajšnjem kolodvoru trčil na več tovornih vozov. Strojevodja je bil težko ranjen, dočim sta bila dva potnika le lahko poškodovana. —

Trgovina.

Borzna poročila dne 20. novembra. Tržaška borza. Napoleoni K 19.12³/₄ — 19.15, angleške lire K — do —. London kratak termin K 241.30 — 241.55 Francija K 95.42 — 95.60, Italija K 95.55 — 95.75 — italijanski bankovci K — —. Nemčija K 117.60 — 117.80, nemški bankovci K — —. avstrijska ednotna renta K 98.95 — 99.25, ogrska krona renta K 94.80 — 95.10, italijanska renta K — —. kreditne akcije K 674.75 — 676.75 državne železnice K 674.75 — 676.75 — Lombardi K (Dalje na četr. ti strani).

Succ. P. di T. Milossovich

M. BRUSINI
TRST ulica Ponterosso štev. 6
BOGATA ZALOGA
umetnostnih predmetov.
Škatljice barv za darove.

UMETNI ZOBJE
z nebni obokom ali brez njega
Plombiranje zobov
Spopolnjen zistem.

Delo največje točnosti.
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
v novem zobarskem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher
ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

Josip Oppenheim
švicarski kronometer in urar
priporoča svojo bogato opremljeno zalogo

pravih švicarskih ur
najfineje kakovosti iz najznamenitejših tovarn
VELIKA IZBERA
modernih hišnih ur po zelo nizkih cenah)
Specijalist v popravljanju prav malih ur za gospe
in starih hišnih ur.
ulica della Barriera vecchia 35 (nova palača.
Govori se tudi slovensko.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
Nasledniki Luigi Rieel-ja
Trst - ulica Malcanton št 10 - Trst

Za zimsko letno dobo

vdobi se po najnižjih cenah:
Blago gladko za gospe od nvč. 60 napre
ribelin " 90 "
Fuštanji zametasti " novi vzorci " 20 "
" s križnim tkanjem n. " 28 "
" navadni novi vzerci " 20 "
" mešani " 22 "
VELIKANSKA ZALOGA
maj, nogovic, volnenih rut, flanelnih šalov,
volnenih in svilenih prevrez.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
Nasledniki Luigi Rieel-ja
Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Teza štev. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolske poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Razpisovanje cenik brezplačno na franco

NOVA PRODAJALNA
EDOARDO SCHAMBIK
XXXXXX Borzni trg. štev. 8 XXXXXX
ZELO BOGATA IZBERA
**umetnih bronastih predmetov keramike, ki-
nežkega srebra, igrač, dragotin, predmetov
iz kože, predmetov za potovanje, pahljač itd.**
Velika zaloga krasnih nagizdnih predmetov primernih za darove.
Trdne zelo nizke cene.

Pikantno južno sadje
(Mostarda di Cremona) po kron 2-40 klg., Pravi ruski kaviar (v škatljicah 10, 15, 25 dkg) po kron 24 klg., Izvrstna Jegulja (Bisato) po K 2-40 in 3-60 klg.,
Tonina, Dalmatinske sardine v olju vdobi se najceneje v trgovini **Fran Vertovec, ul. Caserma 14.**
Velik izbor vsakovrstnih Sirov: Parmezan, Ementhaler, Roquefort, Gorgonzola, zeleni in beli, Stracchino di Milano, Holandski sir, Liptauer, Imperial, Rahmkäse, Planinski otčji sir in vsak dan pristno pripravljen Liptauer garniran. Vsak dan sveže čajno maslo, postrežbe točne. Pošilja se cenj. obiteljem v Trstu na zahtevo na dom brez vsacega troška.

HOTEL BALKAN

70 sob. elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne Počakaj & Kög!

HOTEL BALKAN

172.50—174.50 Lloydove akcije K 805.— 815.—
Srečke Tisa K 331.75—335.75. Kredit K 496.—
do 489.—. Bodenkredit 1880 K 302.— 310.—. Po-
denkredit 1889 K 302.— 310.—. Turške K 160.—
do 162.—. Erbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.30	110.30
" " srebru	100.25	100.35
Avstrijska renta v zlatu	117.20	117.30
" " v kronah 4 ¹ / ₂	99.05	99.10
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂	89.65	89.65
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂	113.75	113.80
" " v kronah 4 ¹ / ₂	95.40	95.45
" " 3 ¹ / ₂	84.35	84.40
Akcije nacionalne banke	1760.—	1760.—
Kreditne akcije	678.50	679.75
London, 10 Lstr.	241.22	241.12
100 državnih mark	117.62 ¹ / ₂	117.57
20 mark	23.48	23.49
20 frankov	19.15	19.14
100 ital. lir	95.60	95.60
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96.07,
italijanska renta 103.35, španska exterior 95.52,
akcije otomanske banke 683.—. Menjice na London
252.70.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice
725 Lombard — unificirana turška renta 94.75
avstrijska zlata renta 98.15, ogrska 4¹/₂ zlata renta
57.20, Landerbank —, turške srečke 152.00, pa-
riška banka 16.47, italijanske meridionalne akcije
787.—. Srečke Rio Tinto 19.37. Mlačna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 86¹/₂,
srebro 32¹/₂, Lombardi 7.—, španska renta 94¹/₂, ita-
lijanska renta 102¹/₂, tržni diskont 5¹/₂, menjice na
Lunaju 14.46. Stalna.

Tržna poročila 19. novembra.
Budimpešta. Pšenica za april K 14.92 do
K 14.94, rž za april K 13.34 do 13.36, oves za april
od K 14.92 do 14.94, koruza za maj 10.36 do 10.35.

Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanje neznatno,
tendence nespremenjena, oves in rž trdno. — Pre-
cena: 20.000 met. druga žita vzdržano. Vreme: dež.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good
average, za december 35¹/₂, za marec 35¹/₂, za
maj 36¹/₂, za september 37¹/₂. Stalna. Kava Rio na-
vredna loco 35—37 navadna realna 18—40 navadna
dobra 41—43.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za november
17.60, za dec 17.65, za jan. 17.80, za februar 17.95,
za mar. 18.15, za april 18.20. — Stalna. Vreme:
neglečno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average
za tekoči mesec 44¹/₂, za marec 45.—. Trdno.

New-York. Kava Rio za bodoče dobave.
Stalna, nespremenjeno, višje. Prodaja: 1000 vreč.
London. Sladkor iz repe surov, 4 S¹/₂ Sh.
Mlačno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 17.75, za de-
cember 17.75, za jan.-april 17.75, marec-junij 17.75
(mirno). — Pšenica za tekoči mesec 25.15, za de-
cember 23.45, za januar-april 23.30, za marec-junij
23.40 (mirno). — Moka za tekoči mesec 31.65 za
december 30.45, za januar-april 30.30, za marec
junij 30.55 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec
83.—, za december 83¹/₂, jan.-april 79¹/₂, za maj-
avgust 69.—, (trdno). Špirit za tekoči mesec 42¹/₂,
za mesec december 42¹/₂, za januar-april 44.—,
za maj-avgust 45¹/₂, (mirno). — Sladkor surov 88¹/₂,
uso nov 24.—24¹/₂, (stalna), bel za tekoči mese
27¹/₂, za december, 27¹/₂, za januar-april 28.— za
marec-junij 28¹/₂, (mlačno) rafiniran 59.50—60.—
Vreme: stanovitno.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besede;
masnističkane besede se računajo enkrat
več. Najmanjša pristojbina 40 stotink.
Plača se takoj.

Vinogradniki kupite jako lepe cepljene trte
vsake vrste po nizki ceni,
dokler jih je še kaj. Cenik na zahtevo. — Forčić
& Pijan — Komen-Persejce. 1188

Meblirana soba čista, zračna, odda se
tako. Via Commerciale
št. 9, III. nadst., levo. 1342

Marjasca za plemo ima Fran Kante, Sv.
Mar. Magdalena zgornja št. 172.
Kdor rabi, naj se tam oglasi. 1339

Na razpolago precej 8000 kron, prva in
druga vknjizba. Ponudbe
pod „Enreko“ na „Inseratni odd. Edinosti“. 1341

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere
št. 7) Toči se
istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški
teran. Izvrstna kuhinja. Priporoča se sl. občinstvu
Katarina Vatovec. 1341

Prva slovenska zaloga in tovarna
pohištva
ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za
deželnim sodiščem). Cene brez konkurence. —
Svoji ki svojim!

Proda se ena harmonika. Ulica Torrente 40,
II., vrata 29. 1333

Biljard skoro nov, po jako nizki ceni, na pro-
daj. Naslov pove „Inseratni odd. Edinosti“. 1332

Mož dvaintrideset let ki je zvršil
kadetno, po-
ljedelsko in pred nekolicimi tedni trgovsko šolo z
odliko, išče posla. — A. T r o b e c, Sv. Ivan — Trst
1279

300 (tristo) hrastov ima na prodaj Anton
Mož, posestnik v Dolnjivasi
št. 9, pošta Senožec. Pisemne ali ustne ponudbe
naravnost na zgoraj imenovanega. 1327

Pri sv. Ivanu odda se v najem ali proda
nova hiša z vodnjakom in
vrtom primerna za eno družino. Več se poizve pri
Persiču v sv. Ivanu št. 863. 1308

Stavbeno zemljišče se proda na Greti blizu
mesta, tudi na parcele. Naslov pove
„Inseratni odd. Edinosti“. 1338

Udovec mlad se želi spoznati s pridnim dek-
tom ali s kako udovo brez otrok. —
Naslov: poste restante, Piazza Nicolò Tomaseo
„B. B. 101“. 1331

Učitelj samec in sedaj v javni službi, išče pri-
merne službe v Trstu. Več je sloven-
skega, nemškega in deloma hrvatskega jezika. — Po-
nudbe na „Inseratni odd. Edinosti“ pod: Ž. B.

Iščem dva dobra stavbena mizarja. Franc Do-
lenc, mizar na Opčinah. 1344

Velika zaloga istrijskega in dalmatinskega
vina, belega in črnega iz najboljših
kleti, marsala I. vrste na debelo in drobno
Pošilja na dom brezplačno vsako količino,
izven Trsta franko postaja Trst po konku-
renčnih cenah. **UL. GIOV. ZACCACCIO 11**
FRATELLI de GIOIA, Trst

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 3.

Priporoča svojo zalogo oglja in drv
ki je vedno preskrbljena z najboljšim
kranjskim blagom. Prodaja na debelo in
drobno. **Pošiljanje na dom.**
Telefon št. 1664.

"BRAVO"

Najboljše in najnovejše
čistilo za kovine

Glavni zastopnik:

EUGENIO COSTANTINI

Via Lavatoio št. 5

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zapo-
slenje: kdor išče uradnike ali službene osebe:
kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce:
kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce: kdor
želi posojila, vknjizbe itd., prodati ali kupiti
premišne ali spleh rabljene predmete itd. itd.
naj se posluži **MALIH OGLASOV** v
„Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani
ni najbolj pripravi v dosegu namena.

Alojzij Gregorič

Tovarna za krtače in čopiče
z zalogo
gaginega perja, iztepačev.

Cene zmerne.

TRST — ulica Stadion 3 — TRST

Barvarnica
pralnica in čistilnica na suho
(s parnim strojem)

za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo
preginjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan

O priliki plesov se izvrši najhitreje.
Preginjala se liče po 20 avč. komad.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh pred-
metov spadajočih v krojaško brt.

Odlikovan dne 5. aprila 1906
na XXVII. me. narodni razstavi v Parizu s častno diplomom,
častnim križcem in zlato kolajno.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom
Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR

Trst — ulica Caserma št. 4 — Trst

Delavnica se nahaja v isti ulici št. 6, I. nadst.

Trst — Austro - Americana — New-York

Anonimno parobrodno društvo.

Edino domače društvo za promet blaga in potnikov med Trstom in New-Yorkom ter med

Trstom in vsemi glavnimi lukami Amerike

z najmodernejšimi parniki, ki so večim delom zgradjeni navlaš
za prevažanje izseljencev.

V Trstu dobivajo potniki pred odhodom parnikov hrano in stanovanje v novo-
zgrajenem hotelu: „PENSION-AUSTRO-AMERICANA“.

Iz TRSTA odhajajo parniki vsakih 6 dni. — Brzi in elegantni novi parnik

Giulia

odpotuje v NEW-YORK dne 27. novembra t. l.

Cene jako nizke.

Za natančnejša navodila treba se je obrniti na upravo društva: Trst, ul. Molin piccolo 2

Milijoni dam in gospodov



uporabljajo „FEEOLIN“.
Vprašajte vašega zdravnika, ako ni „FEEOLIN“
najbolje lepotičje za ko-
žo, lase in zobe! Naj-
nečistejši obraz in najgrje
roke zadobé takoj aris-
tokratično mehkost in
obliko vsled uporabe
„FEEOLIN“! „Feeolin“
je angleško milo, sestav-
ljeno in 42 najplemenit-
jih in najsvežjih zelišč.

Mi jamčimo, da izginejo brez sledu tudi gube na
obrazu, sojedci, mozolji, rudečica na nosu itd. po
uporabi „Feeolina“. „Feeolin“ je najbolje sredstvo
za čiščenje, gojenje in polepšanje las, zabranjuje izpadanje
las, plešavost in bolezen na glavi. Mi se obvezujemo,
da takoj povrnemo denar, ako ni kdo z „Feeolinom“
popolnoma zadovoljen. Cena po komadu 1 K: 3 ko-
madi K 2.50; 6 kom. K 4.—; 12 kom. K 7.—. Pošt-
nina za 1 komad 20 st., od 3 kom. naprej 60 stot.,
povzetje 60 stot. — Opošilja **LUDVIK POLLAK**
(prej **M. Feith**) Dunaj VI., Mariahilferstr. 45.
V Trstu je dobili pri G. M. Andreuzzi, Corso 5;
Angelo Cappon, Via Ruggero Masina; Ettore
Zernitz, Via Stadion št. 2; Giovanni Ciliai;
Lodovico Nagelschmidt, via S. Sebastiano št. 5.
Dobiti je tudi v mnogih mirodinah, parfum rjah in lekarnah.

Prva avtorizovana agencija

za posredovanje „Gambri-
nus“ (Prima autorizzata agenzia di me-
diazioni „GAMBRINUS“) v ulici Far-
neto št. 10, II. nadst., se priporoča gospo-
dom gostilničarjem in krčmarjem
ki žele kupiti ali prodati gostilno, krčmo in
pivarno v mestu ali okolici, ki iščejo najem-
nike ali drugo osebo, oziroma zalogo, naj
se obrnejo edino le na omenjeno agencijo

MARIO JESURUM.

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje.

M. ud. ZERQUENIE

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo)

Emilio Segrè

je otvorila novo zalogo
koroškega losa

v ulici Antonio Caccia št. 17 (ex
Androna del Moro)

KONKURENČNE CENE.

Ugodna prilika

Mlin, dobro obstoječa vodna moč, s
petimi tečaji s 4 črnimi 1 belim, na-
dalje žaga z dvema gartri, se odda
v najem, ali se pod zelo ugodnimi p-
goji proda, zaradi družinskih razmer.
Kje pove upravništvo „Edinosti“.

Podpisani sem v ulici Lazzaretto vecchio št. 19
(na voglu ulice San Giorgio) otvoril

ZALOGO VINA

za domačo rabo, pridelek iz svojih vinogradov v Bolu (otok Brač)
in ga prodajam v sodih, ki so steklenih. Za vsak kraj Vaso
zagotavljam, da je kakovost najboljša. Da zamera enajstini
odjemalci ne jamčijo za pristno vino, sem sklenil, da ga dobavim
v originalnih sodčkih naravnost iz svojih klet v Bolu
in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.
V nadi, da me počastite z Vaso narobno beležim se naj
udanej.

IVAN CVITANIČ.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove 5
(vogel Torrente). | „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke,
kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in
raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske
obleke. Tirolski loden. Nepremodljivi plašč (pristni
angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih
tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši
modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Slovenci!

lastniki krčm, gostiln, hiš in stanovanj, kupite
mrežice in druge predmete
za plinovo razsvetlavo v prodajalnici

Ermano Cattelan

Trst, ulica Acquedotto št. 10 Trst

kjer najdete najprimernejše cene in trpežno blago.

Fran Kociančič, Trst

Via Campanile št. 11 (P. Ponterosso)

Naznanjam vsem slovenskim družinam in kolu-
ricam, da sem prevzel

Veliko trgovino jestvin

z mešanim blagom

blago prve vrste po jako nizki ceni.

Pošiljam blago tudi od 5 kg naprej na deželo po
povzetju ter se priporočam za mnogobrojni obk.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Aquedotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s pridajočo

mehanično delalnico

Sprejema vpojavo elektrone razsvetljave, vrtnice,
telefonov, strojarskih, kakor tudi mehaničnih del, ki
so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamič-
nih motorjev in presnove svetiljk kakorznogasi klet
sistemov.

Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva

ulica Irene della croce 4, in ulica Scussa 8

Ima vedno v zalogi zakonske in obredne sobe

najfinije in tčno delane v lastni delavnici.

Posebna izbira kuhinjske opreme.

Specijaliteta: **OMARE-LEDENICE**

Sprejmlje kakoršno-koli naročilo za tu in za
zunaj, kakor tudi poprave.

Prva in edina

pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva

ulica Bachi št. 12, II. nadst.

(uhod pod prehodščem).

Daja nasvete in informacije o vsem, kar
se tiče novačenja in vojaške službe.
Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošenj
vojaškega značaja — oproščenje od voja-
skih vaj in kontrolnih shodov, enoletno do-
brovoljstvo, ženitbo, dosežanje zakonitih
ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja
v vojaške sole itd. itd.

Pooblaščen je zastopati stranke pred
upravnimi oblastnjami.

Posreduje v najtežavnejših slučajih.
Reševanje hitro in točno.

UVEDNE URE:
Ob delavnikih od 9.—12. predp. in 4.—7. popol.
Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. opoldne.

Slovenci! Podpirajmo
„Dijaško podporno društvo“ v Trstu